

**R. P. Ioannis Præpositi Atrebatis, E Societate Iesv, S.
Theologiæ Doctoris, & quondam in Vniuersitate
Louaniensi ac Duacensi Professoris, Commentaria In
Tertiam Partem S. Thomæ De Incarnatione Verbi ...**

LePrévost, Jean

Dvaci, 1629

Art. IV. Vtrum species sacramentales possint corrumpi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94249](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94249)

DV BIVM III.

Virum quantitas conseruetur eadem actione extra subiectum, quâ conseruabatur in subiecto?

10.

Quidam affirmant si non pedit à subiecto vt causa efficiens.

Plerique negant.

Negatiua defenditur.

Eadem est actio, quâ producit entitas, & vnitur subiecto.

IDEM proportione intelligendum de quolibet accidente reali, si diuinâ potentia poneretur extra omne subiectum, etiam quantitatem, in quo dubio

Aliqui partem affirmatiuam tenent, quando accidens non pendet à subiecto tanquam causa efficiens, si enim subiectum effectiue concurreret, certum est opus esse nouo influxu, vt forma extra illud à solo Deo conseruetur; si verò nullam causalitatem effectiuam exercebat, vt quid alio influxu opus erit?

Sed plerique censent conseruari aliâ actione in subiecto, & alia extra subiectum, quâ sententia videtur verior.

Probatur 1. si accidens primò produceretur extra subiectum, eius productio differret à productione, quâ produceretur in subiecto, illo materialiter concurrente; cum prior actio sit creatio, vel creationi omnino similis, posterior verò differat essentialiter à creatione, nec cum eâ habeat similitudinem, ergo etiam conseruatio accidentis extra subiectum, & conseruatio in subiecto materialiter concurrente differunt, cum vel conseruatio sit idem in re, quod prima productio, vel saltem proportione respondeat, & proinde quando primæ productiones differunt, conseruationes illis respondententes debeant differre.

Probatur 2. actiones & conseruationes specificantur à terminis ad quos, & ubi tales termini sunt diuersi, etiam actiones distinguuntur; ergo actio eductiua, & non eductiua differunt, cum habeant terminos totales distinctos. quod ostenditur, quando aliquid producit in subiecto dependenter ab illo, tanquam causâ materiali, ex quâ educitur, vna eademque est actio, quâ producit entitas, & vnitur subiecto, ita vt forma cum suâ inherentiâ producat: nam formam educi de potentia alicuius tanquam causæ materialis, nihil est aliud, quàm produci cum intimâ sui vnione, & inexistencia in alio, à quo tanquam receptiuo dependeat, ita vt nihil possit dici educi ex alio, cui intime non vnitur, nec quidquam possit exercere causalitatem causæ materialis, respectu alicuius formæ, nisi eam in se recipiat, ex quo patet huiusmodi actionem habere pro totali termino formam cum sui vnione, & proinde habere terminum totalem distinctum ab actione non eductiua, quæ respicit solam formam pro termino.

Confir. productio animæ rationalis distinguitur ab actione eius vnitiuâ, ergo similiter dicendum productionem, vel conseruationem formæ non vnitiuam differre à productione vnitiuâ eiusdem formæ.

Ex quo patet ad hoc, vt nouus concursus Dei requiratur ad alicuius rei conseruationem, non esse necesse, vt aliqua causa particularis effectiue concurreret, cuius concursus pereat, & sit suppletendus.

ARTICVLVS III.

Virum species, quæ remanent in hoc Sacramento, possint immutare aliquid extrinsecum?

AFFIRMAT, quod patet experientia. Ratio est quod species suam entitatem actiuam retineant, & per separationem suâ à substantia non acquirant quidquam impediens quod minus agere possint, ex quo oritur, vt idipsum possint separata, quod poterant per virtutem sibi intrinsecam, dum recumberent in substantia, mediante quantitate: quod etiam fuit conueniens, vt præsentia corporis Christi sub iisdem speciebus tegetur, ex his patet quod possint mutare exteriora corpora.

Circa responsionem ad 2. Aduerte D. Th. non velle vim aliquam nouâ diuinâ virtute speciebus communicari, vel præexistentem augeri, vt possint agere, sed eo ipso, quo diuina virtute existunt sine substantia, eis dari vt possint agere conformiter suæ naturæ, quam retinent.

Ex hoc deducit D. Th. responsionem ad 3. species etiam separatas posse tanquam instrumenta substantiæ, cui inerant, producere substantialem formam; cuius doctrinæ veritas pendet ab ea quæst. num accidens possit producere substantiam in virtute & tanquam instrumentum substantiæ, de quo in Physicis tractatur.

Hic queri posset quando species sacramentales alterantur, à quonam reducuntur ad statum naturalem, v. g. si nimium frigeant, rarefiant, à quo reducuntur ad pristinam temperiem & densitatem?

Resp. reduci à Deo suppletore defectum causæ secundæ seu formæ substantialis, quæ si adesset, nata esset sese ad statum naturalem reducere.

ARTICVLVS IV.

Virum species sacramentales possint corrumpi?

AFFIRMAT, quod patet experientia, quæ constat species consecratas calefieri, putrefieri vsque ad dissolutionem temperamenti. Ratio ex dictis potest elici: constat enim qualitates retinere suam entitatem, & existere in hoc Sacramento, modo quantitatio: possunt ergo per agens naturale destrui, & corrumpi per eductionem contrariarum qualitarum ex potentia quantitatis.

Est autem notandum posse duobus modis esse terminum corruptionis, primò per se, & directè, vt cum agens introducit qualitatem directè repugnantem ei, quæ destruitur. 2. ex consequenti, quæ admodum enim quando accidentia existunt in substantia, contingit aliqua per se, & directè destrui, aliqua verò interdum per accidens & ex consequenti ad destructionem subiecti, vt cum ita alteratur subiectum, vt eius forma sub illo statu non possit permanere, contingit eius proprietates corrumpi ex consequenti ad destructionem subiecti: ita in speciebus consecratis potest accidere vt aliquando qualitates directè & per se corrumpantur, aliquando per accidens, vt cum tanta est aliarum alteratio, vt si adesset substantia panis, non posset sub eo statu remanere, tunc enim eius proprietates

prietates corrumpuntur. & quidem in alijs accidentibus realibus facile explicatur, cum enim, supposita quantitate permanentia, satis appareat remanere subiectum, patet quomodo illa dicatur corrumpi: destruitur enim remanente subiecto, cui inerant. in ipsa vero quantitate res est difficilius, quae expeditur quidem, si dicatur quantitatem semper remanere, si vero destruitur, ut asserunt communiter Thomistae, difficultas est, cum non possit hanc destrui nisi per annihilationem, nam, ut supponitur, nihil eius remanet, non remanet etiam subiectum, cum quantitas panis, quae reperitur in hoc Sacramento, nullum habeat subiectum.

Nec dici potest quod non annihilatur, quia conuertitur in aliud; quia quantitas panis non perit, ut aliud fiat, sed quia tanta est alteratio in speciebus, ut substantia panis sub illis non remaneret, & proinde etiam eius quantitas destruitur.

Dices, quamuis nullum reipsa habeat subiectum, habet tamen illud esse, quod habebat in materia, & ideo potest corrumpi & non annihilari, ita videtur tacite discurre D. Th. in corpore, & in solutionibus argumentorum. sed id non videtur sufficere, quia si Deus ita desineret conservare quantitatem separatam a substantia, verè annihilaretur, ergo & c. unde etiam in hoc casu quantitas erit dicenda annihilari, ut etiam censet Dur. dist. 12. quaest. 2. in fine, nec tantum illa, sed etiam proprietates, & alia, si quae consecutivè pereant, immò & accidens, quod dicitur & per se destruitur, cum enim sit unum & idem instans, quo hoc definit esse, & quo desinunt tam alia, quam quantitas, nullum dici potest destrui corruptione strictè sumptà prout opponitur annihilationi, propter quae sententia, quae asserit manere quantitatem, apparet probabilior.

ARTICULUS V.

Utrum ex speciebus sacramentalibus aliquid possit generari?

CONSTAT experientia species alterari & corrumpi, item vermes vel similia speciebus corruptis generari: difficultè verò videtur ostendere, quâ ratione id fieri possit, cum nullum subiectum substantiale in hoc mysterio remaneat, ex quo virtute agentis naturalis forma substantialis educatur; itaque

D V B I V M.

Quâ ratione ex speciebus sacramentalibus aliquid generetur?

ALIQUOT hac de re sententias improbat D. Th.

Prima est eorum qui dixerunt ea, quae generantur, non fieri ex speciebus sacramentalibus, sed ex aëre circumiacente; quod improbat, quia aër circumstans non alteratur, sed species, id autem, ex quo aliud generatur, debet alterari. aliae rationes videri possunt in textu.

Secunda est dicentium redire substantiam panis, ex qua generantur vermes & c. quam tenet Innocent. 3. lib. 4. de missa cap. 11. Alensis 4. parte quaest. 40. memb. 2. art. 4. §. 2. Bonau. in 4.

dist. 12. art. 2. quaest. 1. quam improbat, quia substantia panis non posset redire, nisi conversione corporis Christi in ipsam, quod est impossibile. 2. si rediret substantia panis, id fieret, vel quia ponerentur accidentia, quae naturaliter postulat forma panis, vel non ponerentur; neutrum dici potest, nam forma panis non potest naturaliter poni sine suis proprietatibus, quamdiu verò post consecrationem inveniuntur accidentia, sub quibus forma panis nata esset manere, tamdiu sub ipsa remanet Christi corpus, ex quâ ratione patet hanc opinionem ponere aliquid naturaliter impossibile, de quâ naturali impossibilitate debet etiam prior ratio intelligi, ut sit efficax, & ita intelligit Caiet. hic Sotus dist. 10. quaest. 2. art. 5. §. 2. *Secundò ergo.*

Tertia sententia est, quod primo instanti, quo non sunt species, de nouo creetur materia panis; quod improbat ex eo quod id non possit fieri sine miraculo non necessariò consequente consecrationem. his reiectis

Respondet D. Th. aliquid generari ex speciebus sacramentalibus, eò quod per consecrationem detur quantitati, quod sit subiectum formarum, quod est proprium materiae; & ideo ex consequenti eidem detur id quod ad materiam pertinet, & proinde forma substantialis possit educi ex quantitate, sicut poterat ex materia, iuxta quam sententiam, posito primo miraculo, quo quantitas constituitur extra subiectum, reliqua dicuntur naturaliter fieri, non minùs, quàm fierent si materia adesset, quia, ut responsione ad 1. quantitas supplet vicem materiae; & ut responsione ad 3. miraculosè accipit vim & proprietatem substantiae, quae sententia est difficilis, unde valde laborant Thomistae in eâ explicandâ & defendendâ.

Caiet. hic dicit quantitatem, quae in Sacramento fuerat vice materiae, primo instanti, quo desinunt species necessariae, ut Christi corpus sub ipsa remaneat, fieri materiam, quod si intelligatur quod eadem entitas sit modò quantitas, modò materia, est opinio inconceptibilis, nullo enim modò fieri potest, ut una, eademque quantitas physica modò sit accidens, modò substantia, modò secundum exigentiam naturalem sit primum subiectum omnium formarum materialium, modò verò sit forma naturâ suâ postulans alteri inherere.

Sotus dist. 10. quaest. 2. art. 5. §. 3. *igitur tertio modo,* interpretatur D. Th. quod solum velit produci ex quantitate materiam, quae explicatio est improparum conformis menti S. Thom. nam ex eo quod materia quanta produceretur, pereuntibus sacramentalibus speciebus, immò & ipsa quantitate, non posset dici materiam non creati, neque dici posset, quod quantitas in hoc Sacramento existens suppleat vices materiae, & miraculosè fortiatur proprietates substantiae; & quod ex quantitate existente in Sacramento generetur quicquid potest generari ex materia, praeterea D. Thom. in corpore, postquam dixisset probabilem esse sententiam, quae asserit creati materiam, subdit tanquam probabilius quod ex ipsa met quantitate habente vicem materiae generetur substantia.

Propter hæc & similia plerique Thomistae censent D. Th. existimasse formam substantialem generari ex quantitate, velut ex subiecto, sicut explicuimus. Ferrarjensis lib. 4. contra gentes cap. 66. §. quod autem adducitur.

Verum id non potest commodè dici, quia forma

Caiet.

Sotus.

Tertia sententia.

14.

Responsio D. Th.

Difficultatem patitur & in eâ explicandâ laborant Thomistae.

Sotus.

Interpretatio Soti.

15.

Thomistarum doctrina in proposito non placet.